

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

حوزه ریاست

اداره کتابخانه و مرکز اسناد

مقاله نامه

یادگیری تلفیقی

(دهه ۹۰)

تهیه و تنظیم: آذردخت کوهستانی نژاد

تابستان: ۹۹

۱. اثربخشی آموزش تلفیقی تربیت بدنی و علوم تجربی بر مبنای بازی های گروهی بر ارتقاء یادگیری، روحیه ی رقابت و همکاری و نگرش های صمیمانه

نویسنده: ندا خداداده ، فرانک موسوی

عنوان همایش: دومین همایش ملی دستاوردهای نوین تربیت بدنی و ورزش ، ۲۴ و ۲۵ شهریور ۱۳۹۵، دانشگاه بین المللی چابهار

چکیده:

مطالعه حاضر با هدف ارتقاء یادگیری، روحیه رقابت- همکاری و نگرش های صمیمانه از طریق رویکرد آموزش تلفیقی تربیت بدنی بر علوم تجربی بر مبنای بازی های گروهی انجام گرفت. روش پژوهش، نیمه آزمایشی و از نوع طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پایه هفتم متوسطه اول به تعداد ۳۰۴ نفر بود که در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ در منطقه بیستون مشغول به تحصیل بودند. نمونه آماری شامل دو کلاس ۲۰ نفره از دانش آموزان دختر پایه هفتم دبیرستانهای متوسطه اول صدیقه کبری(س) و سمیه منطقه بیستون که از بین تمام مدارس متوسطه اول دخترانه منطقه که شامل ۱۸ آموزشگاه بود که به روش خوشه ای در دسترس انتخاب شده بودند. ابزار اصلی گردآوری داده ها پرسشنامه یادگیری محقق ساخته، پرسشنامه حس رقابت و همکاری (مارتین، ۱۹۷۶) و پرسشنامه نگرش های صمیمانه (الکسیسجی. واکرولینداتامپسون (IS) بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان دهنده این مطلب بود که آموزش تلفیقی بر مبنای بازی های گروهی بر میزان یادگیری، روحیه رقابت- همکاری و نگرش های صمیمانه دانش آموزان تاثیر معنی داری داشت. .

کلیدواژه ها: آموزش تلفیقی ، روحیه ی رقابت- همکاری ، یادگیری ، نگرش های صمیمانه

۲. ارائه یک مدل الگوی تلفیق میان رشته ای در طراحی برنامه های درسی

نویسندگان: مژگان محمدی مهر کوروش فتحی واجارگاه

فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی، سال دوم، شماره ۴ پاییز ۱۳۸۹، ص: ۳۷-۱۹

طراحی و سازماندهی برنامه های درسی به طور سنتی مبتنی بر شیوه رشته های علمی (موضوع مدار) با مسائل و کاستیهای عدیده ای همراه است. از جمله این مشکلات می توان به عدم توجه به برخی از اصول یادگیری اشاره کرد. در طریقه سنتی یادگیری، به منزله کسب دانش قلمداد شده و به تغییر رفتار یادگیرنده توجه نمی شود. شخصیت، نیازها و رغبت های یادگیرنده، مسائل و مشکلات او در جامعه ای که در آن زندگی می کند حلقه مفقوده در این شیوه است. سازماندهی محتوا به شیوه موضوع مدار، حتی اگر بخوبی نیز طراحی شود با مسائل و علایق فراگیر بی ارتباط است با توجه به این مشکلات، طراحی و اجرای برنامه درسی به شیوه میان رشته ای پیشنهاد می شود. از ویژگیهای این شیوه می توان به تقویت انتقال یادگیری اشاره کرد زیرا فراگیران فرصت می یابند تشابهات مفاهیم، اصول و استراتژی ها را بهتر از حالتی که رشته ها به صورت جدا تدریس می شوند بیاموزند و مفاهیم آموخته شده را در زمینه های مختلف به کار گیرند، همچنین به آنها می آموزد چگونه فکر کنند تصمیم بگیرند، اندیشه های خود را سازماندهی کنند، مهارت های یادگیری، پژوهش، جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات را به دست آورند و منجر به پرورش تفکر یادگیرندگان می شوند. تاکید به رشته های علمی در برنامه درسی با این انفجار دانش اصرار به یک امر غیر ضروری و حتی مضر است که باعث می شود اطلاعاتی به فراگیر انتقال یابد ولی در آینده بکار او نیاید. سرعت بالای پیشرفت دانش در زمینه های تکنولوژیکی و رویایی با مسائل متعدد ضرورت راه حل های میان رشته ای را می طلبد. در این مقاله سعی شده به شیوه توصیفی تحلیلی ابتدا الگوهای رویکرد تلفیقی معرفی شده آن گاه یک مدل الگوی رویکرد میان رشته ای برای طراحی و اجرای برنامه های درسی ارائه گردد.

کلیدواژه ها: برنامه درسی، سازماندهی محتوا، یادگیری، میان رشته ای

۳. ارزیابی اثربخشی طرح آموزش تلفیقی فراگیر و راهبردهای ارتقای آن

رسول داودی، حسن حبیبی

فصلنامه کودکان استثنایی، سال نوزدهم، شماره ۴، ۱۳۹۸، ۱۳۰-۱۱۹

هدف: پژوهش حاضر با هدف ارزیابی اثربخشی آموزش تلفیقی فراگیر و راهبردهای ارتقای آن از دیدگاه معلمان شهر زنجان می- باشد. روش: این تحقیق از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش جمع آوری داده ها از نوع توصیفی- پیمایشی و همبستگی بود. جامعه آماری شامل ۹۵ دانش آموز با نیازهای ویژه در شهر زنجان می باشند که به صورت تلفیقی با سایر دانش آموزان در مدارس عادی مشغول به تحصیل بودند و از بین آن-ها با استفاده از جدول مورگان تعداد ۷۸ نفر نمونه بصورت تصادفی طبقه ای بر اساس نوع معلولیت انتخاب شدند و دیدگاه معلمان آنها نسبت به آموزش تلفیقی فراگیر مورد بررسی قرار گرفت. ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه بود که بر اساس اهداف آموزش تلفیقی فراگیر طراحی گردید و روایی آن مورد تایید متخصصان قرار گرفت و پایایی کل آن نیز ۰/۹۰ بدست آمد. یافته- ها: با تحلیل داده ها از طریق آمار توصیفی و استنباطی، یافته- ها نشان داد که میزان تحقق اهداف آموزش تلفیقی در اهداف مختلف بالاتر از میانگین فرضی می باشد. متغیرهای مقطع و پایه تحصیلی و شدت و نوع معلولیت ارتباط معنی- داری با تحقق اهداف آموزش تلفیقی نداشتند اما سه متغیر جنسیت، نگرش معلمان به آموزش تلفیقی و نقش معلم رابط، ارتباط معنی داری با تحقق اهداف آموزش تلفیقی داشتند که در بین آنها نگرش معلمان از توان پیش-بینی نیز برخوردار بود. نتیجه- گیری: بر طبق یافته ها آموزش تلفیقی اثربخش بوده و راهبردهایی چون تغییر نگرش معلمان به آموزش تلفیقی فراگیر، استفاده از معلم رابط، ارایه آموزشهای جبرانی توسط معلمان، کاهش تعداد دانش آموزان در کلاس درس و تجهیز مدارس با امکانات مناسب می توانند موجب ارتقای آموزش تلفیقی فراگیر گردند.

واژه های کلیدی: آموزش تلفیقی، آموزش فراگیر، آموزش تلفیقی فراگیر، دانش آموزان با نیازهای ویژه

۴. بررسی تاثیر شیوه ی آموزشی تلفیقی هنر بر خلاقیت و یادگیری دانش آموزان پسر سال اول دبستان

نویسنده: علی پاکیزه

فصلنامه توسعه ی آموزش جندی شاپور، سال ششم، شماره ۱، پیاپی ۱۲، بهار ۱۳۹۴، ص. ۶۰-۵۲

چکیده:

یکی از مهم ترین وظایف نظام آموزشی، آماده ساختن افراد برای حضور موثر در اجتماع است و یکی از ملزومات این حضور موثر برخورداری از خلاقیت می باشد. نظام آموزشی می تواند از آموزش هنر به عنوان زمینه ی مناسبی برای پرورش خلاقیت در دانش آموزان استفاده نماید. در پژوهش تجربی حاضر، تاثیر آموزش تلفیقی هنر بر خلاقیت و یادگیری دانش آموزان اول ابتدایی بررسی گردید. تعداد ۶۰ دانش آموز پسر پیش دبستانی شهرستان تنگستان از طریق نمونه گیری خوشه ایچند مرحله ای انتخاب و با استفاده از روش آرایش تصادفی در دو گروه کنترل و آزمایش قرار گرفتند. شرکت کنندگان در تحقیق، حروف آ، ب، ا، د، م، س و او را با استفاده از یکی از روش های آموزش سنتی یا تلفیقی هنر در چهارده جلسه آموزش دیدند. برای سنجش خلاقیت از پرسش نامه ی استاندارد تصویری خلاقیت تورنس، و برای ارزیابی میزان یادگیری نیز از ابزار محقق ساخته استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون تی برای گروه های مستقل نشان داد که آموزش به روش تلفیقی هنر در مقایسه با روش سنتی، منجر به افزایش سیالی، بسط، اصالت و انعطاف پذیری دانش آموزان می شود. ولی تاثیر معناداری بر یادگیری دانش آموزان ندارد. با توجه به تنوع و انعطاف پذیری فرآیند آموزش در روش تلفیقی هنر، نظام آموزشی کشور می تواند با گسترش این روش آموزشی، به ویژه در مقطع دبستان، زمینه را جهت تربیت دانش آموزانی خلاق و دارای انگیزه ی درونی برای یادگیری فراهم نماید.

کلیدواژه ها: خلاقیت ، روش تلفیقی هنر ، یادگیری ، آموزش

۵. بررسی تمایز یادگیری تلفیقی با یادگیری الکترونیکی و یادگیری سنتی (چهره به چهره) در آموزش ریاضی

نویسنده: غلامعلی احمدی ، ندا نخستی نروچی

فصلنامه روان شناسی مدرسه، سال سوم شماره ۲ (تابستان ۱۳۹۳): ص. ۲۶-۷

چکیده:

هدف این پژوهش بررسی تمایز یادگیری تلفیقی (مدل مارتین) با یادگیری الکترونیکی و یادگیری سنتی (چهره به چهره)، در یادگیری ریاضی بود. این پژوهش نیمه آزمایشی و از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری این پژوهش تمام دانش آموزان دختر ورودی سال اول دوره دوم متوسطه شهر تهران بود که در کلاس های آمادگی ورودی دبیرستان، در تابستان ۱۳۹۲ شرکت کرده اند. آزمودنی ها شامل ۳۰ نفر بود که از میان دانش آموزان یک دبیرستان به صورت تصادفی ساده انتخاب و در سه گروه ۱۰ نفره گمارده شدند. برای جمع آوری داده ها از سوالات آزمون تیمز با اندکی تغییرات استفاده شد. نتایج تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) نشان داد برنامه ی آموزش تلفیقی نسبت به دو شیوه ی سنتی و الکترونیکی بر یادگیری ریاضی دانش آموزان موثرتر بوده است. این نتایج تلویحات مهمی در زمینه ی بهبود آموزش با توجه به پیشرفت های علم و فناوری و بهره گیری از مزایای هر دو شیوه ی آموزش سنتی و الکترونیکی را دارد.

کلیدواژه ها: یادگیری تلفیقی یادگیری الکترونیکی گفتمان ریاضی یادگیری ریاضی

۶. تاثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس ریاضی

نویسنده: اسماعیل زارعی زوارکی ، احسان طوفانی نژاد

فصلنامه اندیشه های نوین تربیتی، سال سیزدهم شماره ۱ (پیاپی ۴۹، بهار ۱۳۹۶): ص. ۷۳-۹۰

چکیده:

هدف پژوهش حاضر تاثیر آموزش تلفیقی (حضور و الکترونیکی) بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس ریاضی و مقایسه آن با روش حضوری بود. این پژوهش شبه آزمایشی و از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری کلیه دانش آموزان پایه سوم مقطع ابتدایی در منطقه ۳ آموزش و پرورش شهر تهران بودند. با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس دانش آموزان پایه سوم دبستان روزبه انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. گروه آزمایش تحت آموزش تلفیقی قرار گرفت و گروه کنترل به روش حضوری آموزش داده شد. ابزار اندازه گیری پیش آزمون و پس آزمون متخصص ساخته در درس ریاضی بوده است. پایایی پیش آزمون و پس آزمون با آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۸۱ بود که بزرگ تر از ملاک ۰/۶۰ است. روایی صوری و محتوای آن نیز مورد تایید اساتید متخصص و چند تن از معلمان ریاضی قرار گرفت. پس از جمع آوری داده ها، در تجزیه و تحلیل آنها از شاخص های آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد)، آمار استنباطی (تی مستقل) استفاده شد. نتیجه تحقیق نشان داد که میزان یادگیری دانش آموزان گروه آزمایش پس از شرکت در دوره آموزش تلفیقی در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری افزایش یافته است. بنابراین تاثیر بیشتر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس ریاضی در مقایسه با روش آموزش حضوری تایید شد که این امر نشانگر آن است که دوره های یادگیری تلفیقی بر فرآیند یادگیری تاثیر مثبتی دارند و میتوان آن ها را در جهت بهبود و غنی سازی فرآیند یادگیری دانش آموزان بکار برد.

کلیدواژه ها: آموزش تلفیقی ، آموزش حضوری ، یادگیری تلفیقی ، یادگیری الکترونیکی ، آموزش ریاضی

۷. تاثیر آموزش تلفیقی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس علوم

نویسنده: زهره خوش نشین

فصلنامه فناوری آموزش، سال دوازدهم، شماره ۴، پیاپی ۴۸، تابستان ۱۳۹۷، ص: ۳۲۸-۳۲۱

چکیده:

آموزش تلفیقی، ترکیب روش تدریس معمول سنتی با قالب چهره به چهره با تجهیزات مبتنی بر کاربرد فناوریست. هدف اصلی این پژوهش بررسی تاثیر یادگیری در محیط تلفیقی سنتی- الکترونیکی بر میزان یادگیری دانش آموزان در درس علوم است. جامعه آماری متشکل از دانش آموزان یک مدرسه متوسطه در شهرستان چابکسر انتخاب شد که ۱۶۰ دانش آموز در ۶ کلاس مشغول به تحصیل هستند. از میان دانش آموزان دخترانه دبیرستان به کمک پیش آزمون ۶۰ دانش آموز از بین جامعه آماری موجود در مدرسه در ۳ پایه تحصیلی برآورد شد. گروه آزمایش مشتمل بر ۳۰ دانش آموز در ۳ پایه تحصیلی طی رویکرد آموزش تلفیقی با هماهنگی پژوهشگر و معلم، آموزش های تکمیلی تلفیقی را دریافت داشتند. تاثیر روش آموزش تلفیقی در مقایسه با روش سنتی به صورت شبه آزمایشی و با تبیین پیش آزمون و پس آزمون روی گروه گواه متشکل از دانش آموزان مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. یافته ها به تفکیک گروه آزمایش و گواه مشتمل بر ۲ گروه ۳۰ نفری از دانش آموزان تحلیل شد. جهت تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از شاخص های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. از نرم افزار SPSS، آزمون تی، آزمون تجزیه و تحلیل کوواریانس یک متغیری استفاده کردیم. نتایج تحقیق نشان داد که آموزش به روش یادگیری تلفیقی باعث پیشرفت دانش آموزان در هر ۳ پایه تحصیلی شده است.

کلیدواژه ها: تلفیقی ، یادگیری ، پیشرفت ، علوم

۸. تاثیر آموزش تلفیقی هنر در ریاضی بر میزان یادگیری و خلاقیت دانش آموزان

نویسنده: اسماعیل کاظم پور

فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، سال ششم، شماره ۲۱، تابستان ۱۳۹۵، ص. ۷۳-۹۰

چکیده:

هدف اصلی این پژوهش، تاثیر آموزش تلفیقی هنر در ریاضی بر میزان یادگیری و خلاقیت دانش آموزان است. روش: پژوهش حاضر یک پژوهش از نوع شبه آزمایشی است. جامعه آماری در تحقیق حاضر، ۳۸۶ نفر از دانش آموزان دختر پایه چهارم ابتدایی شهرستان رامسر بودند و نمونه مورد مطالعه در پژوهش حاضر، ۴۰ نفر از دانش آموزان بودند که به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ایانتخاب شدند و از همه آن ها آزمون یادگیری با ۴۰ سوال و نمره کل ۴۰ و آزمون خلاقیت با ۳۲ سوال با ارزش عددی یک به صورت پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل به عمل آمد. برای گردآوری اطلاعات از آزمون یادگیری محقق ساخته و آزمون خلاقیت شیفر استفاده شد که از سطح اعتبار و پایایی مطلوبی برخوردارند. یافته ها: برای تحلیل داده ها از تحلیل کواریانس چند متغیره (مانکوا) استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داده است که، میزان یادگیری دانش آموزانی که از طریق تلفیق هنر در درس ریاضی آموزش دیده اند نسبت به دانش آموزانی که به صورت سنتی آموزش دیده اند بیش تر است و میزان خلاقیت دانش آموزانی که از طریق تلفیق هنر در درس ریاضی آموزش دیده-اند نسبت به دانش آموزانی که به صورت سنتی آموزش دیده اند بیش تر است.

کلیدواژگان: تلفیق ، هنر ، ریاضی ، یادگیری ، خلاقیت

۹. تلفیق علم و تکنولوژی در برنامه درسی دوره ابتدایی

نویسندگان: طیبه ماهروزاده سولماز نورآبادی

پژوهش های تربیتی پاییز و زمستان ۱۳۹۳ شماره ۲۹، ص: ۴۰-۱۸

چکیده: یکی از موضوعاتی که در نظام آموزشی باید بدان پرداخت، آموزش است. آموزش از ترکیب چهار نظام که در تعامل با یکدیگرند، به وجود آمده است. این چهار نظام عبارتند از تدریس، یادگیری، ساختار و برنامه درسی. برنامه درسی طرحی برای عمل است که ساختار را هدایت می کند. موضوع دیگر، جایگاه دانش و چگونگی تبدیل آن به ماده درسی است. در تعلیم و تربیت پست مدرن، دانش به خودی خود هدف نیست، بلکه هدف، "گفتمان سازنده دانش" است به همین جهت در کلاس درس، تمرکز بر ساختن دانش، فهم، همکاری و مشارکت است. نظام آموزشی کشور ها به منظور تربیت فراگیرانی مستقل، منعطف، خلاق و دارای تفکر انتقادی لازم است در حوزه اهداف، محتوا، وسایل، روش ها و نیز فرصت ها و فعالیت های تربیتی تجدیدنظر به عمل آورند. از دیرباز طراحی برنامه درسی و ارائه موضوعات به شکل های مختلف صورت گرفته است. در آغاز قرن بیستم متفکران تعلیم و تربیت در مسیر تلفیق برنامه درسی گام نهادند؛ اما روند مسلط در این قرن مبتنی بر رویکرد تک رشته ای، تکرر درس و برنامه درسی رشته محور بوده است. تلفیق به معنای سازگار کردن و باهم آمدن است و با تخصصی شدن و جداسازی موضوعات درسی مغایرت دارد. تلفیق، مبتنی بر نگرش کل نگر است که سعی دارد آموزش را با زندگی روزمره فراگیر مرتبط سازد. هدف از این پژوهش، تبیین برنامه درسی تلفیقی، بیان انواع آن و چگونگی تلفیق علم و تکنولوژی در برنامه درسی دوره ابتدایی است. روش بکار گرفته شده، روش تحلیلی- استنتاجی است. بدین منظور پس از تبیین برنامه درسی و توضیح درباره تلفیق، به نمونه هایی از تلفیق در حوزه محتوا مانند تلفیق موضوعات و دانش بنیادین، تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباطات با تمام حوزه های دانش، اشاره شده است. بر اساس مطالعات و تحلیل های انجام شده می توان نتیجه گرفت که: با تلفیق علم و تکنولوژی در برنامه درسی به طور عام و در دوره ابتدایی به طور خاص، میزان یادگیری و تسلط دانش آموز بر محتوای سازماندهی شده افزایش می یابد و دانش آموز بهتر می تواند مطالب آموخته شده را در زندگی واقعی بکار گیرد.

کلیدواژه ها: برنامه درسی، تلفیق، برنامه درسی تلفیقی، تلفیق علم- تکنولوژی، دوره ابتدایی

۱۰. رویکرد تلفیقی به برنامه درسی علوم تجربی و آموزش هنر: (راهبردهای عملی بر مبنای پایه های نظری)

نویسنده: شرفی، حسن

فصلنامه مطالعات برنامه درسی، تابستان ۱۳۹۲، سال هشتم، شماره ۲۹، ص: ۱۶۲-۱۳۵

رویکرد تلفیقی به برنامه درسی هنر در این نوشتار به معنی آن است که ایده ها و مفاهیم آموزشی سایر دروس می تواند در خدمت یادگیری هنر قرار گیرد و می توان کاربرد مفاهیم آموزشی علوم تجربی در هنر را مطرح نمود. از این رو کارکرد اولیه هنر و نقش ثانویه و تقویتی علوم تجربی مورد تاکید است. به عبارت دیگر در ساعت هنر، مفاهیم آموزشی علوم تجربی در خدمت یادگیری هنر است، همانطور که در ساعت علوم، هنر می تواند در خدمت یادگیری علوم باشد. دانش آموزان با به کارگیری مواد و ایده های گرفته شده از مفاهیم آموزشی درس علوم، به خلق اثر هنری در شکل هایی از هنرهای تجسمی و نمایشی، می پردازند. به این ترتیب انتظار می رود خلق اثر هنری در یک حوزه به یادگیری آن بیانجامد. به عبارت دیگر پیشرفت در یادگیری علوم و نوگرایی در تولید هنری مدنظر قرار گیرد. در این نوشتار به منظور کاربرد بهتر رویکرد، کوشش شده است نمونه های بیشتری از تلفیق مفاهیم آموزشی علوم و هنر (راهبردهای عملی) ارائه شود. پیش از آن به منظور اغنای تفکر پژوهشگران درباره مشروعیت رویکرد، مبانی نظری رویکرد تلفیق هنر با سایر دروس بیان شده است. در عین حال اشاره ای هم به روش پژوهش شده است. مع الوصف جدول و ساختاری تهیه شده است که آموزگاران حوزه های یادگیری را در تلفیق با هنر تجربه نمایند.

کلید واژه ها: تلفیق، هنر، علوم، پیشرفت یادگیری، تولید هنری

۱۱. طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری با رویکرد تلفیقی: نقدی بر مدل‌های

پیشین و ارائه مدلی نوین در این زمینه

نویسنده: اسماعیل زارعی زوارکی

فصلنامه روانشناسی تربیتی، دوره هشتم، شماره ۲۴، تابستان ۱۳۹۱، ص: ۵۰-۲۹

چکیده

مطالعه حاضر با هدف بررسی، تحلیل و نقد مدل‌های پیشین طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری و ارائه مدلی نوین در این زمینه با رویکرد تلفیقی انجام شده است. سؤال‌های اساسی در این مطالعه عبارت بودند از: (۱) نقاط قوت و ضعف مدل‌های رایج جهانی در زمینه طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری کدامند؟ (۲) مدل مناسب مبتنی بر رویکرد تلفیقی در زمینه طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری کدام است؟ برای پاسخگویی به سؤال‌های مذکور از روش تحقیق توصیفی-تحلیلی مبتنی بر روش جورج بردی استفاده گردید. ابتدا با استفاده از منابع مختلف فارسی و انگلیسی کتابخانه‌ای، منابع انگلیسی موجود در شبکه وب، مکاتبه با طراحان برخی از مدل‌های رایج جهانی طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری و همچنین مراجعه به وب سایت‌های مربوطه، اطلاعات اولیه برای استخراج نقاط قوت و ضعف مدل‌های پیشین طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری استخراج و جمع‌آوری گردید. سپس براساس دو معیار کلیدی عناصر اساسی مورد نیاز در یک برنامه جامع طراحی آموزشی و نوع رویکرد به موضوع طراحی آموزشی، مدل‌های انتخابی مورد تحلیل، مقایسه و نقد قرار گرفته و در نهایت مدل نوینی ارائه گردید. جامعه آماری در این تحقیق شامل کلیه مدل‌های طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری است که بیش از چهار مدل می‌باشد. نمونه آماری مطالعه شامل هشت مدل طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری است که با روش نمونه‌گیری هدفمند از میان جامعه آماری انتخاب گردید. یافته‌های این مطالعه حاکی از آن است که مدل‌های طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری دربرگیرنده کلیه عناصر اساسی مورد نیاز در یک برنامه جامع طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری نیستند و این عامل باعث شده است تا فرایند طراحی آموزشی به صورت جامع مدنظر قرار نگیرد. همچنین ارائه‌کنندگان مدل‌های پیشین طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری با رویکرد مستقل به طراحی مدل خویش پرداخته‌اند و این باعث شده است تا نتوان از کلیه ظرفیت‌ها و امکانات در فرایند طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری بهره گرفت. نویسنده مقاله حاضر سعی کرده است تا در مدل نوین خود، ضمن بهره‌گیری از رویکرد تلفیقی که نگاه کاملاً جدید و متفاوتی در طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری است، عناصر اساسی مورد نیاز در یک برنامه جامع طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری را نیز مدنظر قرار دهد. علاوه بر آن، مبانی فلسفی، ویژگی‌ها، اصول و الزامات بکارگیری مدل نوین نیز تبیین شده است.

کلیدواژه‌ها: طراحی آموزشی و محیط‌های یادگیری مدل‌های طراحی آموزشی رویکرد تلفیقی

۱۲. طراحی و اجرای تلفیق آموزش الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی و بررسی تاثیر آن بر یادگیری و تفکر خلاق

نویسنده: محمد شاهعلی زاده ، سجاد دهقانی ، سیدکاظم بنی هاشم ، علی رحیمی

فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، سال پنجم، شماره ۱۹، زمستان ۱۳۹۴، ص. ۸۴-۱۱۷

چکیده:

نظام آموزشی به عنوان پرورش دهنده سازندگان فردای جامعه، وظیفه مهمی دارد. از مهم ترین مولفه هایی که نظام آموزشی بایستی در قرن بیست و یکم در میان سازندگان فردای جامعه، در صدد افزایش و پرورش آن باشد، یادگیری عمیق و تفکر خلاق است. هدف از پژوهش حاضر، طراحی و اجرای تلفیق آموزش الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی و بررسی تاثیر آن بر یادگیری و تفکر خلاق در دانش آموزان است. روش: در این پژوهش، روش شبه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل مورد استفاده قرار گرفته است. نمونه پژوهش شامل ۳۰ دانش آموز بود که با روش نمونه گیری خوشه ایچند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها شامل آزمون یادگیری محقق ساخته و آزمون خلاقیت عابدی بود که به عنوان پیش آزمون و پس آزمون از آنها استفاده شد. تدریس دانش آموزان گروه آزمایش به مدت ۱۱ جلسه، طی ۶ هفته، با تلفیق آموزش الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی و تدریس گروه گواه به روش مرسوم انجام گرفت. به منظور تحلیل داده ها، از آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و از آمار استنباطی، تحلیل کوواریانس چند متغیری و آزمون تعقیبی lsd ، استفاده کردیم. یافته ها: یافته ها نشان داد که تلفیق الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی در افزایش میزان یادگیری ($F= ۲۸۶/۵$ ، $p=۰/۰۰۰۱$)، مولفه سیالی تفکر خلاق ($F= ۱۴۳/۹۱$ ، $p=۰/۰۰۰۱$)، مولفه انعطاف پذیری تفکر خلاق ($F= ۱۵/۵۹$ ، $p=۰/۰۰۰۱$) و مولفه بسط تفکر خلاق ($F= ۳۵/۶۴$ ، $p=۰/۰۰۰۱$) موثر بوده و معنادار است، اما در افزایش مولفه ابتکار تفکر خلاق ($F= ۰/۹۹۷$ ، $p=۰/۳۲۸$) معنادار نبوده است. نتیجه گیری: تلفیق آموزش الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی از امتیازات هر دو رویکرد استفاده کرده است. یافته های پژوهش بیانگر این است که این تلفیق بر میزان یادگیری و مولفه های تفکر خلاق (سیالی، انعطاف پذیری، بسط) به غیر از مولفه ابتکار تفکر خلاق، موثر و معنادار است و می توان از تلفیق آموزش الگوی حل مساله با اصول سازنده گرایی در کلاس های درسی استفاده کرد.

کلیدواژه ها: آموزش حل مساله ، تدریس تلفیقی ، سازنده گرایی ، خلاقیت ، یادگیری

۱۳. طراحی و اجرای الگوی آموزشی تلفیقی مبتنی بر رایگلو، مریل، کلر و بررسی تاثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در درس زیست شناسی

نویسنده: محمد شاه علی زاده ، محمدحسن امیر تیموری ، اسماعیل زارعی زوارکی

چکیده:

در قرن بیست و یکم که جامعه دانشی و اقتصاد دانشی نام گرفته است، آموزش و یادگیری اهمیت بسزایی دارد. هدف پژوهش حاضر طراحی و اجرای الگوی آموزشی تلفیقی مبتنی بر رایگلو، مریل و کلر و بررسی تاثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در درس زیست شناسی بود. روش ها: در این پژوهش از روش تحقیق شبه آزمایشی از نوع پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه آماری، کلیه دانش آموزان پایه اول دوره دوم متوسطه مدرسه دولتی پسرانه امام خمینی (ره) شهر ری در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ بودند. دو کلاس به عنوان نمونه با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شد. ابزار گردآوری داده ها، آزمون یادگیری محقق ساخته بود. روایی این آزمون با نظر اساتید تایید شد. پایایی آزمون با روش همبستگی بین دو نیمه، $0/82$ به دست آمد. برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و آمار توصیفی فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد و در بخش آمار استنباطی، از روش آماری کوواریانس، استفاده شد. یافته: با انجام پس آزمون و تحلیل کواریانس، مشخص شد که بین میزان یادگیری گروه آزمایش و کنترل در درس زیست شناسی تفاوت معناداری وجود دارد ($p < 0/01$)، $F(1,37) = 23/808$ و گروهی که با الگوی آموزشی تلفیقی مبتنی بر رایگلو، مریل و کلر، آموزش دیده است، از یادگیری بیشتری برخوردار می باشد. نتیجه گیری: طراحی و اجرای الگوی آموزشی تلفیقی مبتنی بر رایگلو، مریل و کلر بر یادگیری دانش آموزان موثرتر از روش مرسوم است و با توجه به یافته های تحقیق می توان از این الگوی تلفیقی طراحی آموزشی در تدریس علوم زیست شناسی با هدف یادگیری بیشتر و اثربخش استفاده کرد.

کلیدواژه ها: طراحی ، آموزش ، یادگیری ، دانش آموزان ، الگوها ، زیست شناسی

Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences، سال ششم

شماره ۴ ، پیاپی ۲۳، زمستان ۱۳۹۴

۱۴. طراحی و اعتبارسنجی برنامه درسی تلفیقی آموزش محیط زیست برای کودکان پیش از دبستان

نویسندگان: مریم محمدی استادکلایه بهمن زندی جواد حاتمی سید محمد شبیری

نشریه آموزش محیط زیست و توسعه پایدار، سال هفتم، شماره ۱، پاییز ۱۳۹۷، ص: ۱۲۶-۱۱۵

هدف از انجام این تحقیق، طراحی برنامه درسی تلفیقی آموزش محیط زیست برای کودکان پیش از دبستان و اعتبارسنجی آن از دیدگاه متخصصان و مربیان است. برنامه درسی آموزش محیط زیست دوره پیش دبستان در این پژوهش، شامل اهداف برنامه درسی، محتوای برنامه درسی، روش های تدریس برنامه درسی و شیوه های ارزشیابی برنامه درسی می باشد و اندیشه تلفیق از کتاب زبان آموزی بهمن زندی (۱۳۹۴) اقتباس گردید. این تحقیق به لحاظ هدف، کاربردی؛ به لحاظ ابزار از نوع ارزشیابی و روش انجام آن، زمینه ای است. برای تعیین حجم نمونه موردنیاز جهت طراحی برنامه درسی از نمونه گیری هدف دار- قضاوتی از جامعه آماری خبرگان استفاده شده است. خبرگان این تحقیق شامل برخی از متخصصان برنامه ریزی درسی و آموزش محیط زیست و نیز مربیان مهدکودک بود. همچنین ارزشیابی و اعتبارسنجی برنامه درسی طراحی شده بر اساس دریافت نظرات مربیان و مدیران مهدکودک های منتخب شهر رشت صورت گرفت. ابزار جمع آوری داده ها، پرسش نامه محقق ساخته است که بر اساس الگوی برنامه درسی تلفیقی آموزش محیط زیست طراحی و برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. در این پژوهش چهار بخش طراحی برنامه درسی، اجرای برنامه درسی طراحی شده، تعیین اثربخشی مداخله آموزش، ارزشیابی و اعتبارسنجی برنامه درسی طراحی شده به تفکیک بررسی گردید. پس از روایی سنجی کلیه گویه ها، ۲۵ گویه در بخش اهداف برنامه درسی، ۲۶ گویه در بخش محتوای برنامه درسی، ۷ گویه در بخش روش های تدریس برنامه درسی و ۶ گویه در بخش شیوه های ارزشیابی برنامه درسی حاصل شد که در مجموع شامل ۶۴ گویه می باشد.

واژه های کلیدی: برنامه درسی، الگو، اعتبارسنجی، کودکان پیش دبستان

۱۵. مقایسه تاثیر یادگیری از طریق همیاری با روش تلفیقی سخنرانی کوتاه و

پرسش و پاسخ بر پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی

نویسنده: دبیر زهره همدانی ، فریبا حقانی ، محمد جواد لیاقتدار

فصلنامه پژوهش در برنامه ریزی درسی، سال هشتم، پیاپی ۳۰، پاییز ۱۳۹۰، ص. ۱۰-۳

چکیده:

این پژوهش با هدف مقایسه تاثیر یادگیری از طریق همیاری با روش تلفیق سخنرانی کوتاه و پرسش و پاسخ در پیشرفت تحصیلی درس زیست شناسی انجام گرفته است. روش تحقیق شبه تجربی و جامعه آماری شامل دانش آموزان دختر پایه سوم رشته علوم تجربی دوره متوسطه نظری شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۸۸ بوده است. حجم نمونه تحقیق ۶۸ نفر بود که ۳۰ نفر در گروه آزمایش و ۳۸ نفر در گروه گواه قرار گرفتند. در گروه آزمایش تدریس به روش همیاری انجام شد و در گروه گواه، تدریس معمول در کلاس های درس (تلفیقی از روش سخنرانی کوتاه و پرسش و پاسخ) انجام گردید. ابزارهای تحقیق شامل متن درسی و آزمون های پیشرفت تحصیلی محقق ساخته بود که کلیه آزمون ها از نظر روایی صوری و محتوایی بررسی و مورد تایید قرار گرفتند. پایایی آزمون ها نیز با استفاده از روش دو نیمه کردن و تعیین ضرایب همبستگی و ضریب پایایی پیرسون تعیین گردید. نتایج نشان داد که در سطح $P \leq 0.05$ میانگین تفاوت پیش آزمون ها و پس آزمون ها در گروه شاهد که تدریس با روش تلفیقی انجام شده بیشتر از گروه تجربی بود. به عبارتی، تدریس با روش تلفیقی در مقایسه با روش همیاری در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان موثرتر بوده است.

کلیدواژه ها: پیشرفت تحصیلی ، روش یاددهی ، یادگیری ، زیست شناسی ، یادگیری از طریق همیاری ، همیاری